

پروژه نگاه علوم انسانی و معارف فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

گزارش ویژه

دادگستری شهرستان ری در یک نگاه
(قسمت دوم - مصاحبه با قضات)

بخش گزارش ویژه شماره قبل به مصاحبه با مدیران دادگستری شهری اختصاص یافت. از جمله مصاحبه با محمد احمدپور رئیس دادگستری، محمد فیروزی دادستان عمومی و انقلاب، خسرو هقیلی بهنام معاون قضایی، ترحم اسدیپان معاون دادستان عمومی و انقلاب و ابراهیم شکیب پور مدیر دفتر کل دادگستری شهرستان ری منعکس شد. در ادامه پس از معرفی اجمالی این دادگستری نقطه نظرات قضات آن می آید.

دادگستری شهر ری در محدوده شهرداری منطقه ۲۰ (شهر ری) و قسمتی از محدوده شهرداری منطقه

۱۵ (قیامدشت) و هم چنین قسمتی از محدوده شهرداری منطقه ۱۹ مانند صالح آباد غربی - خلایزیر، مرتضی گرد و... واقع است و محدوده آن از شمال بزرگراه آزادگان که از میدان جهاد شروع و بطرف شرق امتداد یافته خیابان شهید رجایی و هم چنین فدائیان اسلام را قطع و به نزدیکی میدان افسر به ختم می شود به طوری که پارک آبی آزادگان را نیز در بر می گیرد و با حوزه های قضایی بعثت و شهید محلاتی از آن سمت همجواری می باشد و از جنوب، جنوب شرقی و جنوب غربی به حوزه قضایی و جغرافیایی بخش کهریزک از شرق، شمال شرقی از پارک آزادگان به طرف کوه بی بی شهربانو به امتداد هشتی آباد - اسلام آباد تا نقطه مرزی زمان آباد محمود آباد به طوری که خاورشهر را نیز در بر می گیرد امتداد دارد. از غرب

و شمال غربی، میدان جهاد بطرف حرم مطهر حضرت امام (ره) به طوری که صالح آباد شرقی و غربی و چند نقطه دیگر را در بر می گیرد با حوزه قضایی دادگاه بخش کهریزک همجوار است. در این دادگستری ۱۴ شعبه دادگاه حقوقی خانواده، جزایی و اجرای مدنی و هم چنین دادسرای عمومی و انقلاب شهری و شعبه ۳۱ دادگاه انقلاب اسلامی مستقر هستند. از شعب ۱۴ گانه سه شعبه خانواده ۵ شعبه حقوقی و بقیه شعب جزائی می باشند در دادسرای عمومی و انقلاب ۷ شعبه دادرسی و ۵ شعبه بازپرسی، اجرای احکام امور کیفری و هم چنین اجرای احکام انقلاب و دایره سرپرستی فعال می باشند. اداره امور قضایی را مجموعاً ۳۹ نفر قاضی به عهده دارند.

◀ حسین صیفوری - رئیس شعبه ۱۰۲ محاکم عمومی جزایی شهرستان ری

تعدد قوانین کار قضات را مشکل کرده است

حسین صیفوری دارای تحصیلات حوزوی - درس خارج فقه و اصول از حوزه علمیه قم از سال ۷۵ وارد دستگاه قضائی شده که در سمتهای، قاضی تحقیق دادگستری دزفول، دادرس دادگاههای عمومی دزفول - دادرس دادگاههای عمومی شهرستان ری - و اکنون به عنوان رئیس شعبه ۱۰۲ جزایی (کیفری) ری فعالیت نموده است.

■ آیا از کارکردن در دادگاههای کیفری راضی هستید؟

اینجانب کار در دادگاههای کیفری را بخشی از فریضه نهی از منکر، می دانم خصوصاً در بخشی که مربوط به مجازات متخلفین است و از طرفی در مواردی که احکام کیفری منجر به احقاق حق افراد متضرر از جرم می گردد، آن را خدمت موثری در جامعه می شناسم و از این که بتوانم گرد غمی را از چهره مظلومی بزدایم خوشحالم و از این کار رضایت دارم.

■ چه نوع پرونده‌هایی در این شعبه کیفری مورد رسیدگی قرار می‌گیرد؟

با توجه به میانگین پرونده‌های وارده به این شعبه تقریباً ۲۵ درصد پرونده‌ها مربوط به جرائم مالی مثل سرقت کلاهبرداری خیانت در امانت و صدور چک بلامحل است و ۱۰ درصد پرونده‌های فساد اخلاقی و جرائم منکراتی و نوشیدن مشروب الکلی است.

۱۵ درصد تخلفات رانندگی که منجر به قتل یا جرح شده است ۱۵ درصد تعرض به افراد از قبیل ضرب و جرح - اهانت تهدید و شرارت - ۵ درصد تخلف بهداشتی کسبه در خصوص مواد غذایی و

مابقی که حدود ۳۰ درصد جرائم است متفرقه است. از قبیل انتشار فیلم یا عکسهای ناهنجار و مزاحمت تلفنی و تمرد در مقابل مأمورین دولت و غیره می باشد.

■ تشکیل دادرسی‌های عمومی و انقلاب چه تأثیری در روند رسیدگی به پرونده‌ها داشته است؟

باتوجه به اینکه کار تعقیب و کشف جرم برعهده دادسرا نهاده شده دادگاهها با فراغت بیشتری می‌توانند رسیدگی کنند و از شلوغی و ازدحام در دادگاههای کیفری کاسته شده است.

■ بیشترین نوع پرونده‌های کیفری مربوط به چه جرائمی است؟

پاسخ تقریباً از جواب دوم روشن شد ولی تقریباً جرائم مالی مثل سرقت کلاهبرداری و صدور چک بلامحل بیش از سایر جرائم است.

■ انگیزه وقوع بیشتر جرائم چه می‌باشد؟

جرائم باتوجه به نوع آنها علل و انگیزه‌های خاص خود را دارد. معمولاً علت و انگیزه جرائم مالی گاهی فقر و عدم وجود عدالت اقتصادی و تجمل گرایی و عدم نظارت صحیح دولت (حکومت) بر فعالیتهای اقتصادی. و ریشه جرائم اخلاقی - محکم نبودن پایه‌های دینی و اقتصادی افراد است و همچنین تبلیغات مستقیم و غیرمستقیم دشمنان دین و انقلاب.

■ به نظر حضرت عالی وضعیت اقتصادی خانواده‌ها چه تأثیری در وقوع جرائم دارد؟

چنان که از پاسخ قبل روشن شد و این که فقر اقتصادی در وقوع جرائم اقتصادی و بعضاً اخلاقی موثر است البته فقر فرهنگی نیز خطر آن از فقر اقتصادی در وقوع جرائم بیشتر است و کمتر نیست که وظیفه متولیان امور فرهنگی را در کشور سنگین تر می کند.

همچنین ثروتمندی افسار گسیخته و دسترسی افراد به پول باد آورده نیز در وقوع بعضی جرائم خصوصاً جرائم منکراتی و ضد اخلاقی موثر است که در قرآن از آنان به مترفین تعبیر شده. که همان

مرفهین و ثروتمندان بی درد هستند که این گروه نه تنها خود هنجار شکنی می‌کنند بلکه توده را نیز با رفتار خود به هنجار شکنی تشویق می‌کنند و همین گروه با فساد و فساد انگیزی و حرص و ولع سیری ناپذیر خویش موجب سقوط حکومتها و انقراض تمدنها می‌گردند.

■ برای جلوگیری از وقوع جرائم چه راهکارهایی را پیشنهاد می‌دهید؟

همان راهی که پیامبران الهی پیموده اند - یکی توجه دادن بیشتر به خدا و روز قیامت و عقوبت الهی برای متخلفین همراه با اجرای احکام اسلام در جامعه و استوار کردن بنیانهای عقیدتی افراد - دیگر بسط و گسترش قسط و عدل در جامعه به طوری که تمام افراد جامعه توانایی تأمین زندگی متناسب با شان انسان را دارا شوند و از ایجاد طبقه ناهمگون «یکی سیر سیر که شکمش از پر خوری درد کند و یکی گرسنه گرسنه که از شدت فقر دین خود را از دست بدهد» در بین افراد جامعه جلوگیری شود.

■ نظراتان در خصوص قانون مجازات اسلامی و سایر قوانین کیفری چیست؟

اگر چه منظور کاملاً روشن نیست ولی شاهد نظر به عیوب قانون یاد شده است که لازم به ذکر است متأسفانه در قوانین ما خصوصاً قوانین کیفری یک بلبشوی قانونی وجود دارد که لازم است گروهی جهت اصلاح و بررسی و تسنیح قوانین کیفری و حتی حقوقی هم تعیین شود به طوری که قوانین تکراری و مشابه ویا مغایر حذف و تکلیف قاضی را روشن کند.

مثلاً در خود قوانین مجازات اسلامی مواد مشابه تکراری و احیاناً مغایر یکدیگر در موضوع واحد وجود دارد که با استنباط و نظریات مختلف قضات موجب تشتت آراء می‌گردد یا مثلاً در تعاریف بعضی قوانین مصوب مجلس شورا و مجمع تشخیص مصلحت نظر بعضی در تقدم و اولیت قوانین مصوب مجمع تشخیص مصلحت است.

حتی اگر قوانین مصوب مجلس اخیر التصویب باشد که این مطلب قابل توجه نیست و بهتر است که یک مرجع مسؤول تصویب قوانین کیفری باشد و آن هم مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت که در مقام رفع اختلاف بین شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی در تصویب و تأیید قوانینی به وجود آمده است صرفاً قانون مصوب مجلس را که شورای نگهبان تأیید نمی‌کند.

بر اساس مصلحت نظام به صورت موقت یا دائم - تأیید نماید و یا رد نماید و خلاصه تعدد قوانین علاوه بر این که کار قضات را مشکل کرده است و موجب صدور آرای متناقض در موضوع واحد نیز می‌گردد از خداوند آرزوی توفیق خدمت و رضای او را برای خود و شما و سایر همکاران دارد.

حسین صیفوری

جاوید پاشایی

◀ جاوید پاشایی - رئیس شعبه پنجم دادگاه عمومی (حقوقی) دادگستری شهری

اجرای قرارهای معاینه و تحقیق محلی عمده‌تاً تجدید شده است

لیسانس علوم قضایی از سال ۷۶ وارد دستگاه قضائی شده، به ترتیب به عنوان قاضی تحقیق دادگاههای عمومی شهری، دادرسی علی البدل دادگاههای عمومی ری، رئیس شعبه یازدهم سابق (کیفری) دادگاه عمومی ری و از زمان احیای مجدد دادسرا به عنوان رئیس شعبه پنجم دادگاه عمومی شهری انجام وظیفه می نماید.

■ در این شعبه به چه نوع دعاوی رسیدگی می شود؟ اوقات رسیدگی در این شعبه چند ماهه است؟

در این شعبه پرونده های حقوقی مورد رسیدگی قرار می گیرد و در حال حاضر وقت رسیدگی سه ماه و ده روز می باشد.

■ علل اطاله دادرسی چیست؟

اطاله دادرسی علل مختلفی می تواند داشته باشد یک سری از عوامل مربوط به مقررات قانونی است که باتوجه به آمره بودن تشریفات آیین دادرسی اطاله دادرسی نیز قابل تصور می باشد. مواردی نیز مربوط به کثرت کار و کمبود امکانات و پرسنل می باشد، در همین دادگستری شهرستان ری به غیر از قضائی که متصدی شعبه می باشند تنها یک دادرس وجود دارد که باتوجه به فعالیت چهارده شعبه کمبود قضائی مشهود و ملموس می باشد از زمان تشکیل دادسرا عملاً هریک از همکاران محترم مرخصی بوده اند شعبه معمولاً بلا تصدی بوده است اجرای قرارهای معاینه و تحقیق محلی نیز عمده‌تاً تجدید شده است. بخش دیگری به دایره ابلاغ مربوط می شود که در مجموع وضعیت ابلاغ رضایت بخش نمی باشد هریک از موارد مذکور می تواند در اطاله دادرسی موثر باشد.

■ برای رفع این مشکل چه راهکارهایی به نظرتان می رسد، بیان فرمایید؟

توجه ویژه به امر ابلاغ باید در دستور کار قرار گیرد از حیث امکانات و نیروی متخصص، دایره ابلاغ تقویت شود. اهمیت امر ابلاغ تبیین شود و آموزشهای لازم داده شود ضمناً نظارت دقیق و مستمر هم به عمل آید جذب دادرس در این دادگستری به نظر می رسد که دارای اولویت خاص باشد.

■ به نظر جناب عالی شعب حقوقی به صورت تخصصی در آید، بهتر است یا خیر؟ مثلاً شعب رسیدگی به موضوعات اجاره، تخلیه، شعبه مربوط به معاملات، شعبه مربوط به خلع ید و ...

موضوع تخصص امری لازم و ضروری است اما بستگی به فراهم نمودن لوازم خاص آن دارد اگر بدون طی دوره تخصصی و آموزش لازم بخواهد

این امر پیاده شود به نظر می رسد چندان مفید نخواهد بود. ما در عمل بعضاً با افراط و تفریط مواجه می شویم به عنوان نمونه قبل از تشکیل مجدد دادسراها بعضاً پرونده های بسیار مهم حتی پرونده قتل به دادرس کم تجربه ارجاع می شد ولی با تشکیل مجدد دادسرا رسیدگی به چنین پرونده ای به پنج قاضی با سابقه و متحرر واگذار شده است یا درخصوص شورای حل اختلاف طبق مقررات مصوب اعضای این شوراها صلاحیت رسیدگی به بخش عمده ای از پرونده های حقوقی را دارند در حالی که در این طرف قضیه با وجود قضات با سابقه در شعب بدوی و تجدیدنظر و دیوان عالی کشور باز هم نواقص غیر قابل انکار می باشد.

■ برای اینکه مشکلات قضاوت در امر رسیدگی به پرونده ها کاسته شود چه پیشنهاد و راهکاری به نظر می رسد؟

اگر دغدغه های قضات از نظر معیشتی و امنیت شغلی و اجتماعی برطرف شود ویستری فراهم شود که قاضی تمام وجود خود را متعلق به مردم و دادگاه بداند مسلماً با خیال آسوده تری می تواند انجام وظیفه نماید، باید شرایطی فراهم شود که قاضی اعتلای خود را در دستگاه قضائی دنبال کند و در آرزوی مشاغلی همچون وکالت و سردفتری ... نباشد اگر نیرویهای خوب دستگاه حفظ شوند مشکلات پرونده ها حل خواهد شد.

■ آیا با ادامه تحصیل قضات موافق هستید؟

داشتن تحصیلات عالی و ادامه تحصیل بسیار مطلوب می باشد اما باید جوانب مسأله را در نظر گرفت به نظر اینجانب باتوجه به حجم کار محاکم و مشغله کاری قضات در شرایط فعلی امکان همزمان تحصیل و قضاوت وجود ندارد و لطماتی را می تواند به همراه داشته باشد اما برای اینکه قضات در عمل ارتقای علمی داشته باشند تعمیم و گسترش دوره های کوتاه مدت آموزش ضرورت دارد حتی می توان ترتیبی اتخاذ نمود که پس از طی این دوره ها قضات از مزایای

تحصیلات بالا نیز برخوردار شوند ولی مدرک گرایی را به مصلحت قضات نمی دانم.

■ انتظار شمار از مسؤولان دستگاه قضائی چیست؟ برای تمامی همکاران و مسؤولان محترم آرزوی توفیق دارم امیدوارم که شرایطی فراهم شود که قضات به عزت و شان واقعی که مورد تاکید شرع و قانون می باشد نائل شوند. به یقین وجود قضات خوب و کارآمد منشاء خیر و برکت برای دستگاه قضائی و جامعه مردم خواهد شد.

خدایا چنان کن سرانجام کار

تو خوشنود باشی و ما رستگار

◀ رسول جلالی - رئیس شعبه ۱۰۶ دادگاه عمومی (جزایی) شهری

امیدوارم ویرانه به ساختمانی آباد و سرسبز تبدیل شود

دارای تحصیلات حوزوی (خارج فقه و اصول) است و از سال ۷۵ شروع به کار قضائی نموده و دارای هفت سال سابقه کار قضائی است. تا کنون به عنوان قاضی تحقیق دادگستری سمنان و نیز قاضی تحقیق و دادرسی علی البدل اراک و از دی ماه ۱۳۷۹ به عنوان قاضی تحقیق و دادرسی علی البدل فعالیت نموده و از خرداد ماده ۱۳۸۲ به عنوان رئیس شعبه ۱۰۶ دادگاه عمومی (جزایی) شهری مشغول می باشد.

■ معمولاً عمده جرائم ارتكابی اطفال چه نوع جرائمی می باشد؟

دادگاه اطفال به جرایم ارتكابی توسط دو دسته رسیدگی می نماید، الف- اشخاصی که به سن بلوغ شرعی نائل نگردیده اند یعنی دختران کمتر از ۹ سال و پسران کمتر از ۱۵ سال تمام قمری که جرایم ارتكابی توسط این گروه معمولاً ایراد صدمه بدنی عمدی و نزاع مختصر، ولگردی و فرار از